

राष्ट्रीय शिक्षा नीति 2020 के आधार पर निर्मित

पाठ्यक्रम

शास्त्री तृतीय सत्रार्थ [मीमांसा]

केन्द्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय

[संसद के अधिनियम द्वारा स्थापित]

जनकपुरी नई दिल्ली

मीमांसा

पत्र संख्या - DSCC - 06

पाठ्यक्रम विवरणम्

भाग - 1	क्रेडिट - 1	यूनिट - 1	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

प्रमाणलक्षणम्, प्रमालक्षणम्, प्रमाभेदाः, प्रत्यक्षलक्षणम्, इन्द्रियाणां स्वरूपम्, सन्निकर्षविचारः, सविकल्पकनिर्विकल्पकविचारः, अनुमानलक्षणम्, व्याप्तिलक्षणम्, उपाधिलक्षणम्

भाग - 2	क्रेडिट - 1	यूनिट - 2	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

व्याप्तिग्रहणोपायाः, तर्कनिरूपणम्, अनुमानलक्षणे असन्निकृष्टपदार्थविचारः, अनुमानस्य अन्वयव्यतिरेकित्वादिना भेदः, अनुमानस्य दृष्टत्वसामान्यतोदृष्टत्वाभ्यां भेदः, अनुमानस्य स्वार्थपरार्थत्वाभ्यां भेदः, प्रतिज्ञाभासाः

भाग - 3	क्रेडिट - 1	यूनिट - 3	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

हेत्वाभासाः, दृष्टान्ताभासाः, शब्दप्रमाणलक्षणम्, वाक्यात् वाक्यार्थबोधप्रकारः, अन्विताभिधानवादः, अभिहितान्वयवादः, आकाङ्क्षादिशाब्दबोधसहकारिणः, वैदिकमेव शाब्दप्रमाणमिति प्राभाकरमतनिरासः

भाग - 4	क्रेडिट - 1	यूनिट - 4	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

विविधमतानुसारेण उपमानप्रमाणविचारः, अर्थापत्तिप्रमाणम्, अभावप्रमाणनिरूपणम्, षडेव प्रमाणानीति निष्कर्षः

पाठ्य/सन्दर्भग्रन्थाः - मानमेयोदयः (प्रमाणभागः)
सहायकसन्दर्भग्रन्थाः मीमांसाकुतूहलम्

मीमांसा

पत्र संख्या - DSCC - 07

पाठ्यक्रम विवरणम् -

भाग - 1	क्रेडिट - 1	यूनिट - 1	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

तानिद्वैधाधिकरणम्, सम्मार्गाधिकरणम्, स्तुतशस्त्राधिकरणम्, विधिमन्त्राधिकरणम्, मन्त्रब्राह्मणलक्षणविचारः, ऋग्यजुस्सामलक्षणविचारः, एकवाक्यत्ववाक्यभेदविचारः, अनुषङ्गाधिकरणम्, व्यवयाधिकरणम्

भाग - 2	क्रेडिट - 1	यूनिट - 2	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

शब्दान्तराधिकरणम्, अभ्यासाधिकरणम्, पौर्णमास्यधिकरणम्, उपांशुयाजाधिकरणम्, आधाराग्निहोत्राधिकरणम्, पशुसोमाधिकरणम्, संख्याकृतकर्मभेदाधिकरणम्,

भाग - 3	क्रेडिट - 1	यूनिट - 3	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

संज्ञाकृतकर्मभेदाधिकरणम्, गुणाधिकरणम्, गुणशेषाधिकरणम्, इन्द्रियकामाधिकरणम्, रेवत्यधिकरणम्, सौभराधिकरणम्, रथन्तराधिकरणम्, अवेष्ट्यधिकरणम्, आधानाधिकरणम्, दाक्षायणयज्ञाधिकरणम्

भाग - 4	क्रेडिट - 1	यूनिट - 4	होरा - 16-20
---------	-------------	-----------	--------------

ईषाधिकरणम्, वत्सालम्भादीनां संस्कारताधिकरणम्, नैवारचरोराधानार्थताधिकरणम्, पात्नीवताधिकरणम्, अंश्वदाभ्याधिकरणम्, अग्न्यधिकरणम्, प्रकरणान्तराधिकरणम्, फलसंस्कार्याधिकरणम्, प्रकरणान्तरप्रत्युदाहरणम्, आग्नेयद्विरुक्तेः स्तुत्यर्थताधिकरणम्, यावज्जीवाधिकरणम्, शाखान्तराधिकरणम्

पाठ्य/सन्दर्भग्रन्थाः - 1. जैमिनीयन्यायमालाविस्तरः (तानिद्वैधाधिकरणात् द्वितीयाध्यायसमाप्त्यन्तः)

2. भाट्टदीपिका (तानिद्वैधाधिकरणात् द्वितीयाध्यायान्ता)

सहायकसन्दर्भग्रन्थाः

1. शाबरभाष्यम् (तानिद्वैधाधिकरणात् द्वितीयाध्यायसमाप्त्यन्तम्)

2. अध्वरमीमांसाकुतूहलवृत्तिः (तानिद्वैधाधिकरणात् द्वितीयाध्यायसमाप्त्यन्ता)